

Rauman normaalikoulun ohjaussuunnitelma

Turun yliopisto
University of Turku

RAUMAN
NORMAALIKOULU

Sisällys

1 Ohjaussuunnitelma 2
2 Oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet ja toimintatavat 2
3 Oppilaanohjauksen työn- ja vastuunjako 3
4 Oppilaanohjauksen monialaiset verkostot 8
5 Ohjausyhteistyö huoltajien kanssa 9
6 Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus 9
7 Jatko-ohjaus perusopetuksen jälkeisiin opintoihin 10
8 Työelämäyhteistyö ja työelämään tutustuminen 11
9 Tavoitteiden toteutumisen arviointi 11

1 Ohjaussuunnitelma

Ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn- ja vastuunjako sekä työskentely monialaisissa verkostoissa. Suunnitelma sisältää myös kodin ja koulun yhteistyön ja tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen kuvauksen. Tärkeinä ohjauksen osina määritellään jatko-ohjaus perusopetuksen jälkeisiin opintoihin sekä työelämäyhteistyö ja työelämään tutustumisen järjestelyt.

Ennen perusopetuksen jälkeisten opintojen valintavaihetta tehtävä ohjaus, valintojen tukeminen, opintojen edistymisen seuraaminen ja monialainen yhteistyö verkostoissa ja huoltajien kanssa on keskeistä oppilaanohjausta. Yhteistyössä tehtävä oppilaan oppimisen tukeminen, tavoitteiden asettaminen ja saavuttamisen arviointi sekä oman oppimisen asiantuntijuuden kehittyminen perusopetuksen aikana lisää oppilaan mahdollisuuksia löytää itselle sopiva tavoiteltava jatko-opintopaikka ja työura.

2 Oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet ja toimintatavat

Ohjaus on jatkuvaa, vuorovaikutteista ja tavoitteellista toimintaa, jolla pyritään tukemaan oppilaan oppimista, kasvua ja kehitystä. Ohjauksen jatkumon toteutuminen taataan siten, että ohjaustyöhön osallistuvat opettajat toimivat yhteistyössä oppilaan koko opintopolun ajan ja erityisesti opiskelun nivelvaiheissa. Ohjaustyö on luottamuksellista ja siinä on aina huomioitava oppilaan ikä.

Jokaista oppilasta kunnioitetaan yksilönä, jolla on oikeus omiin tarpeisiinsa nähden riittävään ohjaukseen. Oppilaalla on ohjauksessa aktiivinen ja osallistuva rooli ja hän arvioi omaa oppimistaan ja toimintaansa. Ohjauksella edistetään opiskeluvalmiuksien kehittymistä ja opintojen kokonaisvaltaista sujumista. Ohjauksella tuetaan lasta ja nuorta elämään, koulutukseen ja uravalintoihin liittyvissä päätöksissä.

Ohjauksella ja tiedottamisella pyritään vaikuttamaan jo koulutulokkaiden valintoihin. Ensimmäisellä luokalla oppilas ja huoltajat valitsevat kahdesta painotuksesta, joko kielipainotteisen tai liikuntapainotteisen opetuksen. Kielipainotteista opetusta toteutetaan vuosiluokilla 1-6. Lukuvuonna 2026-2027 liikuntapainotteista opetusta toteutetaan ensimmäisellä vuosiluokalla ja taitopainotteista opetusta toteutetaan vuosiluokilla 2-6. Luokkien profiloinnista kerrotaan huoltajille tiedotustilaisuudessa ennen kouluun ilmoittautumisen ajankohtaa, jotta huoltajilla on lapsensa kanssa mahdollisuus riittävään harkintaan. Tarvittaessa perheiden kanssa voidaan keskustella yksilöllisesti.

Ohjauksen merkitys korostuu varhaisessa kielivalintatilanteessa, jossa valitaan vapaaehtoinen A-2 kieli saksa tai ranska sekä kaikissa myöhemmin tehtävissä valinnoissa perusopetuksen aikana. Erilaisiin valintoihin kielissä ja valinnaisaineissa liittyy aina ohjaus: valintojen kuvaus, sitoutuneisuuden merkitys ja oppilaan oman mielenkiinnon kohteiden tunnistaminen ja oppilaan kuuleminen. Tiedotus järjestetään aina sekä oppilaille että huoltajille.

Vuosiluokilla 1–6 ohjausvastuu on pääasiassa luokanopettajilla. Ohjaus integroituu oppiaineisiin ja niiden sisältöihin. Keskusteluilla on keskeinen rooli ohjaamisessa: lasta ohjataan oppimistilanteissa ja itsearviointitaitoja kehitetään monipuolisesti.

Vuosiluokilla 7–9 jatketaan kasvun ja kehityksen tukemista, jolloin luokanohjaaja huolehtii yhteistyöstä huoltajien kanssa. Seitsemännen luokan aikana aloitetaan jatko-opiskeluun liittyvää suunnittelua. Kahdeksannella ja yhdeksännellä luokalla syvennytään toiselle asteelle siirtymiseen ja pohditaan yhteishakuun sisältyviä asioita oppilaiden ja huoltajien kanssa. Tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta annetaan tarpeen mukaan vuosiluokilla 8 ja 9.

Oppilaanohjaus varsinaisena oppiaineena alkaa 7. vuosiluokalla. Oppilaanohjausta Rauman normaalikoulussa on 7. luokalla 0,5 vvt (vuosiviikkotunti), 8. luokalla 0,5 vvt ja 9. luokalla 1 vvt. Ohjaus voidaan ryhmitellä seuraavasti: nivelvaiheen ja siirtymävaiheiden ohjaus, ohjaus yhtenäisessä perusopetuksessa ja varhainen puuttuminen, valmentautuminen siirtymään toiselle asteelle, erityisjärjestelyt jatko-opintoihin hakeutumisessa yksilöllisten tarpeiden mukaan ja siirtymä eteenpäin koulutusuralla.

Vuosiluokilla 7–9 päävastuu ohjauksesta ja sen koordinoinnista on oppilaanohjaajalla. Oppilaanohjausta toteutetaan luokkatunneilla, pienryhmäohjauksena ja henkilökohtaisena ohjauksena. Ohjauksessa pyritään hyödyntämään myös erilaisia koulun yhteistyötahoja järjestämällä vierailuja, tutustumiskäyntejä sekä asiantuntijoiden luentoja ja esityksiä. Osa ohjausta ovat työelämään tutustumisen (TET) jaksot, joita toteutetaan vuosiluokilla 6 ja 9.

3 Oppilaanohjauksen työn- ja vastuunjako

Rauman normaalikoulun ohjauspolku kulkee koko perusopetuksen läpi siten, että oppilaan ohjaamiseen osallistuu koko koulun henkilökunta. Nivelvaiheessa korostuu luokanopettajan, oppilaanohjaajan, erityisopettajan ja mahdollisesti kuraattorin yhteistyö. Luokanopettaja vuosiluokilla 1–6 huolehtii yhdessä erityisopettajan kanssa koulunkäynnin järjestämisen kannalta oleellisesta tiedonsiirrosta aineenopettajalle ja/tai seuraavaan opiskelupaikkaan. Oppilaanohjaaja ja erityisopettaja yhdessä huolehtivat niveltiedon välittämisestä siirryttäessä perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin.

Laajennetun oppivelvollisuuden myötä oppilaalla on velvollisuus hakea jatko-opintoihin. Oppilaanohjaaja valvoo oppilaan hakeutumisvelvollisuuden täyttymistä ennen perusopetuksen viimeisen vuosiluokan päättymistä. Oppilaanohjaaja tekee tarvittaessa yhteistyötä toisen asteen oppilaanohjaajien ja muiden ohjaustahojen kanssa. Ohjaus- ja valvontavastuu päättyy seuraavan koulutuksen järjestäjän valvontavastuun alkaessa. Jos oppilas ei ota vastaan opiskelupaikkaa tai aloita opintoja perusopetuksen jälkeen, perusopetuksen järjestäjä ilmoittaa asiasta asuinkunnalle.

Oppilaanohjauksen työn- ja vastuunjako Rauman normaalikoulussa	
Johtava rehtori	• Vastaa koko koulun kasvatustyöstä • Luo toimintaedellytykset ohjaukselle • Tekee oppilaskohtaisen tuen päätökset • Toimii opiskeluhuollon ohjausryhmän puheenjohtajana • Ohjaa omalta osaltaan oppilasta kasvun polulla
Perusopetuksen rehtori	• Vastaa koko koulun kasvatustyöstä yhdessä johtavan rehtorin kanssa • Luo toimintaedellytykset ohjaukselle • Johtaa oppimisen tuen kehittämistä ja arviointia • Toimii opiskeluhuoltoryhmän puheenjohtajana • Kehittää erityisopettajien tehtäväkuvia sekä opiskeluhuollon toimintakäytäntöjä • Mahdollistaa TET-jaksot oppilaille • Osallistuu tarvittaessa ohjauksen suunnitteluun • Järjestää huoltajailtoja yhdessä opinto-ohjaajan kanssa (tiedotus ja ohjaus) • Tukee opettajia oppilaiden henkilökohtaisessa ohjauksessa • Tukee koulukiusaamiseen puuttumista • Ohjaa omalta osaltaan oppilasta kasvun polulla
Vararehtori	• Tukee perusopetuksen rehtorin ohjaukseen liittyvää työtä • Toteuttaa hänelle osoitetut tehtävät • Ohjaa omalta osaltaan oppilasta kasvun polulla • Kehittää luokanvalvojatoimintaa ja siihen liittyviä toimintamalleja • Suunnittelee valinnaisaineet ja ryhmät vuosiluokille 5-6
Luokanopettaja 1–6	• On päävastuussa luokkansa ohjauksen suunnittelusta ja toteutuksesta • Tukee oppilaan itsenäistä selviytymistä ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä • Tukee oppilaan myönteisen itsetunnon kehittymistä • Ohjaa oppilaan kehittymistä oman oppimisensa asiantuntijaksi • Seuraa oppilaan koulunkäyntiä ja opiskelua sekä käynnistää tarvittavat tukitoimet • Laatii tarvittavat asiakirjat tehostettua ja erityistä tukea vaativille oppilaille • Tekee yhteistyötä huoltajien kanssa säännöllisesti • Ohjaa omalta osaltaan oppilasta kasvun polulla
Luokanohjaaja 7–9	• Tukee oppilaan itsenäistä selviytymistä ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä • Tukee oppilaan myönteisen itsetunnon kehittymistä • Ohjaa oppilaan kehittymistä oman oppimisensa asiantuntijaksi • Tarkastelee valvovansa luokan oppimisen sujumista ja poissaoloja säännöllisesti • Luo positiivisen ilmapiirin hyvän yhteishengen kehittymiselle • Pyrkii toimimaan ennaltaehkäisevästi välttääkseen oppilaan ongelmien syntymisen/kasautumisen • Käynnistää tarvittaessa yksilölliset tukitoimet yhteistyössä muiden opettajien kanssa • Huolehtii yhteydenpidosta huoltajiin • Ohjaa omalta osaltaan oppilasta kasvun polulla
Oppilaanohjaaja	• On päävastuussa ohjauksen suunnittelusta ja toteutuksesta vuosiluokilla 7-9 • Tukee oppilaan itsenäistä selviytymistä ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä • Tukee oppilaan myönteisen itsetunnon kehittymistä • Ohjaa oppilaan kehittymistä oman oppimisensa asiantuntijaksi • Auttaa oppilasta näkemään omia vahvuuksiaan

	• Antaa yksilö- ja pienryhmäohjausta • Suunnittelee valinnaisaineet ja ryhmät vuosiluokille 7-9 • Vastaa oppilaiden haastatteluista vuosiluokilla 7–9 • Antaa tarvittaessa tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta 8–9 luokan oppilaille • Järjestää huoltajailtoja yhdessä rehtorin kanssa • Suunnittelee ja organisoi oppilaiden TET-jaksot • Tekee yhteistyötä huoltajien ja sidosryhmien kanssa • Ohjaa oppilaita tarkoituksenmukaiseen jatko-opiskelu- ja uravalintaan • Tiedottaa yhteishausta: mahdollistaa huoltajan kuulemisen, auttaa yhteishakuun valmistautumisessa ja muistuttaa määräajoista • Seuraa hakeutumisvelvollisuuden täyttymistä ja opintojen aloittamista • Ilmoittaa opintopaikkaa ilman jääneistä oppilaista asuinkunnalle • Osallistuu opiskeluhuoltoryhmän toimintaan • Ohjaa omalta osaltaan oppilasta kasvun polulla
Aineenopettaja	• Tukee oppilaan itsenäistä selviytymistä ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä • Tukee oppilaan myönteisen itsetunnon kehittymistä • Ohjaa oppilaan kehittymistä oman oppimisensa asiantuntijaksi • Huolehtii oman oppiaineensa opiskelutekniikan ohjaamisesta ja monipuolisesta opetuksesta • Perustelee oman oppiaineensa opiskelun tarkoitusta ja merkitystä työelämässä • Osallistuu omalla asiantuntijuusalueellaan oppilaiden ohjaukseen (esim. koulutuspaikat, ammatit) • Arvioi oppilaan tukitoimien tarpeen ja konsultoi erityisopettajaa • Tiedottaa oppilaan opintomenestyksen ja käyttäytymisen muutoksista luokanohjaajalle/oppilaanohjaajalle/erityisopettajalle • Tekee yhteistyötä huoltajien kanssa • Ohjaa omalta osaltaan oppilasta kasvun polulla
Erityisopettaja	• Tukee oppilaan itsenäistä selviytymistä, vuorovaikutustaitojen kehittymistä ja myönteisen itsetunnon kehittymistä • Ohjaa oppilaan kehittymistä oman oppimisensa asiantuntijaksi • Antaa oppilaan tarpeen mukaista erityisopetusta: ryhmäkohtaista ja tarvittaessa vahvempaa, oppilaskohtaista tukea • Suunnittelee, toteuttaa ja arvioi oppilaan tarpeen mukaisia tukitoimia ja osallistuu tarvittavien tuen asiakirjojen laatimiseen yhteistyössä oppilaan, huoltajien ja muiden opettajien kanssa • Erityisluokanopettaja vastaa oppilaskohtaisesta tuesta niiden oppilaiden osalta, joilla ylittyy tuen tarve 50% yhden tai useamman oppiaineen osalta • Erityisluokanopettaja vastaa rajattua oppimäärää suorittavien oppilaiden opetuksesta ja arvioinnista • Konsultoi luokanopettajaa/luokanohjaajaa ja aineenopettaja oppilaan tarvitsemista pedagogisista järjestelyistä ja tukitoimista • Arvioi tuen tarvetta ja seuraa tuen toteutumista • Tekee yhteistyötä huoltajien kanssa • Osallistuu opiskeluhuoltoryhmän toimintaan • Ohjaa omalta osaltaan oppilasta kasvun polulla

Koulunkäynninohjaaja	• Toimii opettajan avustajana koulun arjessa • Toimii ohjaajan kanssa oppilaiden aamu- ja iltapäivätoiminnassa • Tukee oppilaan itsenäistä selviytymistä ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä • Tukee oppilaan myönteisen itsetunnon kehittymistä • Ohjaa omalta osaltaan oppilasta kasvun polulla
Koulukuraattori	• Tukee oppilaan itsenäistä selviytymistä ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä • Tukee oppilaan myönteisen itsetunnon kehittymistä • Auttaa ja tukee oppilasta, sekä hänen perhettään koulunkäyntiin ja kasvuun liittyvissä asioissa • Tekee ennaltaehkäisevää työtä mm. poissaolojen ja kiusaamisen vähentämiseksi • Ohjaa tarvittaessa oppilasta tuen saamiseksi • Tukee oppilasta henkilökohtaisilla keskusteluilla, tapaamalla huoltajia ja tekemällä yhteistyötä muun koulun henkilökunnan kanssa • Osallistuu opiskeluhuoltoryhmän toimintaan • Ohjaa omalta osaltaan oppilasta kasvun polulla
Koulupsykologi	• Tukee oppilaan itsenäistä selviytymistä ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä • Tukee oppilaan myönteisen itsetunnon kehittymistä • Tukee lasten ja nuorten koulunkäyntiä, opiskelua ja oppimista sekä edistää hyvinvointia • Selvittää ja arvioi lapsen ja nuoren kehityksessä, koulunkäynnissä, opiskelussa tai oppimisessa esiin tulevia pulmia tekemällä psykologisia tutkimuksia • Tutkimusten perusteella suosittelee ja suunnittelee tarvittavaa tukea ja toimenpiteitä yhdessä lapsen, huoltajien ja opettajien kanssa • Tarjoaa mahdollisuuksien mukaan neuvontaa, ohjausta ja keskustelutukea oppilaille ja heidän perheilleen lasten ja nuorten kehitykseen, psyykkiseen terveyteen ja hyvinvointiin liittyvissä kysymyksissä • Osallistuu opiskeluhuoltoryhmän toimintaan (työnantajan lupa) • Ohjaa omalta osaltaan oppilasta kasvun polulla.
Terveydenhoitaja	• Tukee oppilaan itsenäistä selviytymistä ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä • Tukee oppilaan myönteisen itsetunnon kehittymistä • Seuraa oppilaan kasvua ja kehitystä • Edistää terveyttä ja terveellisiä elämäntapoja ja tukee osaltaan perheen hyvinvointia • Hoitaa ensiavun, neuvonnan ja hoitoonohjauksen oppilaiden akuuttien tapaturmien tai koulupäivän aikana alkaneiden sairastumisten osalta, mikäli kokevat tarvitsevansa hänen ammatillista tukeaan • Seuraa ja tukee fyysisesti tai psyykkisesti sairaiden oppilaiden tilannetta ja ohjaa tarvittaessa kuntoutuksen järjestelyissä • Konsultoi oppilaanohjaajaa oppilaan ammatinvalintaan liittyvistä terveydellisistä esteistä • Osallistuu opiskeluhuoltoryhmän toimintaan • Ohjaa omalta osaltaan oppilasta kasvun polulla
Opiskeluhuoltoryhmä	• Eheyttää kouluyhteisön toimintakulttuuria • Kehittää hyvinvointia tukevaa oppimisympäristöä ja vahvistaa koulun toimijoiden yhteisöllisyyttä • Opiskeluhuollon osuudessa on esitetty opiskeluhuoltoryhmän tehtävät tarkemmin
Toimistosihteeri	• Toimii oppilasrekisterin pääkäyttäjänä • Jakaa hallinnolliset tunnukset • Hoitaa tuen tilastointiin liittyvät asiat

	• Huolehtii tietojen siirrosta yhteishaussa • Toimii opintopolun yhteyshenkilönä • Hoitaa Koski-palvelun tiedonsiirrot • Huolehtii oppilaan muuttoon liittyvästä tietojen siirrosta • Vastaa todistusten tulostamisesta • Hoitaa aamu- ja iltapäivätoimintaan liittyvät hallinnolliset asiat • Hoitaa oppilaiden vahinkovakuutusasiat • Hoitaa koulukyyteihin liittyvät asiat
Muu henkilökunta	• Tukee ja toteuttaa koulun kasvatustavoitteita • Huolehtii omalta osaltaan koulunkäynnin ja oppimisen sujumisesta • Tiedottaa havaitsemistaan oppimisympäristöön ja oppilaiden käyttäytymiseen liittyvistä epäkohdista niistä vastaaville henkilöille • Ohjaa omalta osaltaan oppilasta kasvun polulla

4 Oppilaanohjauksen monialaiset verkostot

Oppilaanohjaus on moniammatillista yhteistyötä, jossa on paljon eri toimijoita, sidosryhmiä ja verkostoja. Verkostotyöskentelyn keskeinen tavoite on oppilaan parhaaksi toimiminen ja hänen osallisuutensa vahvistaminen omien asioidensa käsittelyssä siten, että hän ymmärtää saamansa laajan tuen merkityksen itselleen ja on valmis tuettuna osallistumaan päätöksentekoon.

Moniammatillista yhteistyötä ja monialaista verkostoa hyödynnetään tarvittaessa ja toimenpiteet suunnitellaan kunkin oppilaan tarpeiden mukaan. Seuraavassa kuvataan keskeiset toimijat ohjauksen verkostossa:

Kaavio 1. Oppilaanohjauksen verkostot

5 Ohjausyhteistyö huoltajien kanssa

Ohjauksella pyritään tukemaan oppilaita ja huoltajia tekemään opiskeluun ja koulutukseen liittyviä valintoja ja näkemään valintojen merkitys tulevan koulunkäynnin kannalta.

Vuosiluokilla 1–6 huoltajien osallisuus toteutuu henkilökohtaisissa tapaamisissa ja vanhempainilloissa. Vuorovaikutus/vuoropuhelu opettajien ja huoltajien välillä mahdollistuu Wilman kautta. Opettajat antavat säännöllisesti tietoa opiskelusta, lapsen koulunkäynnistä ja oppimistuloksista.

Vuosiluokilla 7–9 luokanohjaaja huolehtii yhteistyöstä omien oppilaidensa huoltajien kanssa. Erityisopettaja ja aineenopettajat tekevät yhteistyötä huoltajien, muiden opettajien ja oppilaanohjaajan kanssa. Wilma yhteistyövälineenä on käytössä samoin kuin alemmillakin vuosiluokilla.

Oppilaanohjaaja on yhteydessä huoltajiin nuoren yksilöllisen tarpeen mukaan ja toimii aina kattavan kokonaiskuvan saamiseksi yhteistyössä muiden nuorta opettavien tai ohjaavien kanssa. Avoin viestitys ja helppo lähestyttävyys mahdollistaa hyvän yhteistyön.

Yhteistyötä huoltajien kanssa tehdään jatko-opintopaikan valintatilanteessa ja valintaprosessin aikana, vaikkakin nuori itse on päätöksen tekijänä. Huoltaja saa tietoa ja mahdollisuuden olla vuorovaikutuksessa joko Wilma-viestinnän, tapaamisten tai keskustelujen avulla.

Yhteistyössä huoltajien kanssa on aina kuultava nuoren itsensä mielipidettä ja arvostettava sitä. Syntyneiden sopimusten ja tavoitteiden saavuttamiseen kannustaminen on merkityksellistä yhteistyöstä huoltajien ja koulun toimijoiden kesken, jonka tavoitteena on nuoren ”paras”.

Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa yhteistyötä huoltajien kanssa tiivistetään ja lisätään.

6 Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

Oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea, on oikeus saada oppilaanohjauksen lisäksi tarpeidensa mukaista tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta vuosiluokilla 8 ja 9. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa painopisteenä on oppilaan jatko-opintovalmiuksien kehittäminen sekä ohjaaminen oppilaalle sopiviin jatko-opintoihin. Tavoitteena on, että jokaiselle oppilaalle löytyy jatko-opiskelupaikka, jossa oppilas jatkaa oppivelvollisuuden suorittamista perusopetuksen jälkeen.

Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen arvioi ensisijaisesti oppilaanohjaaja ohjauksen sisältöjen ja tavoitteiden näkökulmasta. Oppilaalle laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma, jossa kuvataan oppilaan vahvuuksia sekä tavoitteita siirtymisestä perusopetuksen

jälkeisiin opintoihin. Suunnittelussa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset taipumukset, oppimisen ja opiskelun tuen tarve ja koulutuksen mahdollistamat työllistymisnäkymät.

Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tarjotaan mahdollisuuksia tutustua oppilaalle soveltuviin jatko-opintomahdollisuuksiin. Heille annetaan riittävästi tietoa tuen jatkumisen mahdollisuuksista perusopetuksen jälkeisissä opinnoissa. Yhteistyötä huoltajien kanssa lisätään.

Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa käydään henkilökohtaisia ohjauskeskusteluja jo kahdeksannella vuosiluokalla ja yhdeksännellä luokalla ohjauskeskusteluja on tarpeen mukaan useita. Jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain. Ohjauksessa huomioidaan oppilaan yksilölliset lähtökohdat ja tarpeet – oppilaan henkilökohtaiset tavoitteet, kokemukset, harrastukset, kiinnostukset kohteet, osaamisalueet ja elämäntilanne.

Tehostettu henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa voidaan keskittyä oppilaan tarpeiden mukaan mm. vahvuuksien löytymiseen ja vahvistamiseen, valinnan ja päätöksen tekoon, mahdollisuuksien etsimiseen, tiedonhaun harjoitteluun, opiskelutekniikkojen oppimiseen, ajanhallintaan tai itsetuntemukseen.

Tehostelussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa voidaan lisätä pienryhmäohjausta, opinto-ohjaajan osallistumista oppilaan tueksi oppilaitosvierailukäynneille ja oppilaan palavereihin. Tarvittaessa opiskeluhuollon ja monialaisten yhteistyötahojen sekä vastaanottavan oppilaitoksen kanssa tehostetaan yhteydenpitoa ja yhteistyötä.

7 Jatko-ohjaus perusopetuksen jälkeisiin opintoihin

Oppilaanohjaaja antaa jokaiselle oppilaalle perusopetuksen jälkeisiin opintoihin tähtäävää monipuolista ohjausta luokkatunneilla, pienryhmässä tai yksilöllisesti. Ohjausta monipuolistetaan ja tuetaan vierailujen, tutustumiskäyntien, asiantuntijaluentojen ja -esitysten avulla. Opinto-ohjaaja hyödyntää työssään ajantasaista tietoa jatko-opinnoista, työelämästä ja työtehtävistä sekä niissä tapahtuvista muutoksista.

Oppilaanohjaaja organisoi ja vastaa jokaisen oppilaan hakuprosessin toteutumisen yhteistyössä oppilaan, huoltajien ja muiden tukea antavien tahojen kanssa. Usein edellytetään vuorovaikutusta vastaanottavan oppilaitoksen kanssa mahdollisten erityistilanteiden hoitamisessa esim. ohjataan nuori hankkimaan opiskelupaikan varmistamista tukevat lisälausunnot riittävän ajoissa.

Opiskelupaikan saamisen ja vastaanottamisen seuranta kuuluu oppilaanohjaajalle. Opiskelupaikkapäätösten julkistamisen jälkeen oppilaanohjaaja seuraa opiskelupaikan vastaanottaneita ja opiskelunsa aloittaneita. Vastuu ohjauksesta siirtyy jatko-opintoja tarjoavalle toimijataholle, kun opiskelupaikka on hyväksytty ja opinnot aloitettu. Opiskelupaikkaa ilman jääneestä oppilaista oppilaanohjaaja ilmoittaa asuinkunnalle.

8 Työelämäyhteistyö ja työelämään tutustuminen

Vuosiluokilla 1–6 työelämää tarkastellaan pääasiallisesti koulun eri henkilöiden ammattien ja työtehtävien kautta. Oppilaat tekevät haastatteluja ja esityksiä eri ammateista koulussa ja myös lähipiirissään. Yhteiskuntaopin tavoitteisto luo hyvää pohjaa työelämään ja opiskeluun orientoitumiseen. Mahdollisuuksien mukaan koulun ulkopuolelle suuntautuvilla vierailuilla voidaan lisätä jo hyvinkin pienten lasten mielenkiintoa eri ammatteihin, taitovaatimuksiin ja työnkuviin, mikäli tällaisia tilanteita hyödynnetään monipuolisesti.

Työelämään tutustumisia (TET) järjestetään vuosiluokilla 6 ja 9. Vuosiluokalla 6 tutustutaan mahdollisuuksien mukaan koulun sisäisiin työtehtäviin ja vuosiluokalla 9 toteutetaan koulun ulkopuoliset TET-jaksot. Tavoitteena on oppilaan oman yritteliäisyyden vahvistaminen ja itsenäinen työnhaku, mutta annetaan kuitenkin tukea sitä tarvitseville. Työnhaun harjoitteleminen on keskeinen tavoite, jotta nuori ymmärtää opiskelun ja oman yritteliäisyyden merkityksen myös myöhemmin työelämään hakeutuessaan.

Opettajien vierailut TET-paikoilla vahvistavat alueellista työelämän ja koulun välistä yhteistyötä. Koulun järjestämät yritysvierailut niin kouluilla kuin työpaikoillakin vahvistavat työelämäyhteyksiä. Vanhempien kanssa tehtävässä yhteistyössä syntyviä uusia kontakteja hyödynnetään TET-paikkojen monipuolistamiseksi.

9 Tavoitteiden toteutumisen arviointi

Ohjaussuunnitelman tuloksellisuutta arvioidaan yksinkertaisimmin jatko-opintoihin sijoittumisen kautta. Tavoitteena on saada jokainen oppilas aloittamaan jatko-opinnot. Tilastoja seurataan ja erityisesti tehostettua henkilökohtaista ohjausta kehitetään tarpeen mukaan.

Yhtenäiskouluna Rauman normaalikoulussa oppilaiden siirtyminen vuosiluokalle 7 on luonteva jatkumo. Oppilaiden tunteminen pitemmältä ajalta vahvistaa ohjaamista ja näkökulmia on mahdollista löytää koko koulupolulta. Myös henkilöstön monipuolinen tuki voidaan tarvittaessa hyödyntää. Ohjauksen tavoitteiden toteutumista kyetään tarkastelemaan koko perusopetuksen ajalta ja voidaan suunnitella kestävää pohjaa kehittämiselle ja arvioinnille sekä kiinnittää huomiota erityisesti tehostettua henkilökohtaista ohjausta tarvitsevien oppilaiden profilointiin ja varhaiseen tukeen.

Oppilaanohjauksen jatkumon ymmärtäminen on tärkeää tavoitteiden toteutumista arvioitaessa. Keskustelu ohjauksen laadusta, määrästä ja merkityksestä kaikkien koulun toimijoiden kesken antaa hyvän pohjan onnistuneelle oppilaanohjaukselle.